

Č.

Jméno .....

Adresa školy .....

Adresa bydliště .....

(Adresy vyplňte až po ukončení soutěžního kola, zejm. u prací postupujících do vyššího kola.)

Národní institut pro další vzdělávání
Senovážné nám. 25, 110 00 Praha 1

Dějepisná olympiáda

45. ročník – 2015/2016

Zadání úkolů okresního kola – test

Tematické zaměření ročníku: „Po stopách Lucemburků aneb Za císařskou korunou“

Důležité upozornění – u každé otázky je rámeček, který uvádí maximální počet bodů za otázku, do prázdného políčka se pak doplní získaný počet bodů. Celkem je možné získat **100 bodů**.

www.talentovani.cz/dejepisna-olympiada

Úkol č. 1

Na obrázku je první český panovník z rodu Lucemburků. Napiš:

jméno jeho otce – _____

rok nástupu na český trůn – _____

jméno soupeře, kterého musel před svým nástupem vyhnat z českého trůnu –

_____

jméno ženy, která mu nástup na trůn umožnila –

_____

4 body

Úkol č. 2

Jan Lucemburský usiloval o získání prestižních mocenských pozic pro svého syna. Z nabídky titulů podtrhni ty, jejichž udělení pro svého syna se Jan Lucemburský dožil:

římský císař; markrabě moravský; český král; římský král; markrabě český

2 body

Úkol č. 3

Vypiš z textu chybné informace a zapiš je správně:

Jan Lucemburský předal svému synu Karlovi správu českých zemí v roce 1344. V roce 1346 se pak Karel stal i římským králem a k této své korunovaci nechal zhotovit nové korunovační klenoty, které uložil na hradě Křivoklátě. Jejich součástí je i tzv. svatoštěpánská koruna.

špatně

správně

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

4 body

Úkol č. 4

Roztříd' reálie podle toho, se kterým z panovníků lucemburské dynastie souvisí:

sňatek se sestrou Václava III.; Jan Nepomucký; zastavování hradů šlechtě; čtyři manželky; „král diplomat“; Arnošt z Pardubic; Dekret kutnohorský; Betlémská kaple; „Otec vlasti“

Jan Lucemburský

Karel IV.

Václav IV.

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

9 bodů

Úkol č. 5

Doplň text:

Po smrti císaře Karla IV. v roce _____ nastoupil na český trůn jeho syn Václav. Nedlouho poté vznikla v severním sousedství našich zemí rozsáhlá (p)_____-(l)_____ unie pod vládou (V)_____ (J)_____. Jeho vojska pak v roce 1410 porazila v bitvě u (G)_____ Řád (n)_____ (r)_____. Jako jeden ze žoldnéřů se této bitvy zúčastnil i mladý vladyka z Trocnova (J)_____ (Ž)_____ .

6 bodů

Úkol č. 6

„A tak, když jsme přijeli do Čech, nenalezli jsme ani otce, ani matku, ani bratra, ani sestru, ani žádného známého. Také českou řeč jsme úplně zapoměli; potom jsme se ji znovu naučili, takže jsme mluvili a rozuměli jako jiný Čech...“

Napiš autora životopisu, z něhož je ukázka: _____

Napiš název díla – česky: _____

– latinsky: _____

3 body

Úkol č. 7

„Téhož roku český král Jan, vrátiv se z Lucemburku, přijel do Prahy v den sv. Jakuba apoštola, vybral peněžitý desátek ode všech měst království, vzal od všech berni, a tak sehnal s bédováním chudákům mnoho peněz...“

Úryvek z textu k roku 1323 pochází z/ze _____ kroniky.

1 bod	
-------	--

Úkol č. 8

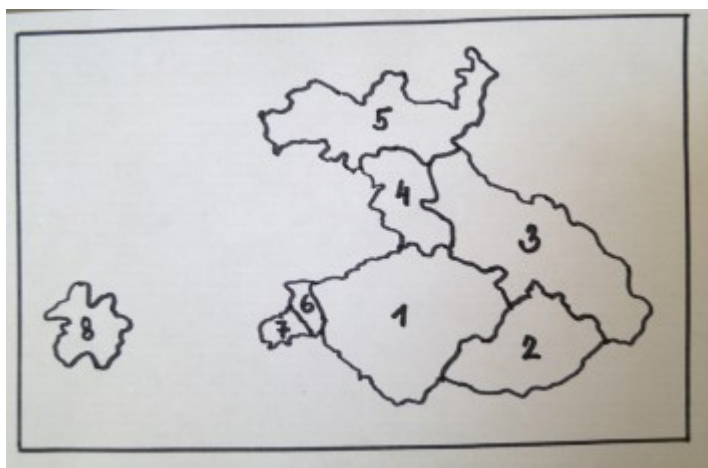
Zakroužkuj správnou odpověď.

Lucemburkové u nás vládli:

- a) 63 let
- b) 114 let
- c) 127 let
- d) 184 let

1 bod	
-------	--

Úkol č. 9

Na schematické mapce pojmenuj území, která patřila v době lucemburské k Zemím Koruny české.

- 1 _____
- 2 _____
- 3 _____
- 4 _____
- 5 _____
- 6 _____
- 7 _____
- 8 _____

8 bodů	
--------	--

Úkol č. 10

Doplň větu, kterou údajně řekl v jedné z bitev stoleté války jeden z českých králů:

„Toho bohdá nebude, _____.“

O kterého krále se jedná? _____

Na čí straně tento král bojoval? _____

O kterou bitvu se jedná? _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 11

Významným stavitelským počinem Karla IV. bylo založení katedrály na Pražském hradě. Komu je tato církevní stavba zasvěcená? Uveď celý název.

_____

1 bod	
-------	--

Úkol č. 12

Přečti si pozorně následující text:

„... Kaple představuje nadpozemský prostor. Na stěnách leštěné polodrahokamy, zasazené ve zlatém štuk. Zlacená klenba se zlatými ččkami se klene jak nebe s hvězdami. Zbýlý prostor je vyplněn obrazy, které představují vojsko Kristovo...“

Na kterém hradě se popisovaný prostor nachází? _____

Jak se tento prostor nazývá? _____

Ke kterému účelu byl prostor zbudován? _____

Kdo je autorem obrazů "Kristova vojska" _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 13

Takovéto obrazy byly malovány temperovými barvami na hladkou dřevěnou desku.

Jak se jmenuje tento slavný obraz? _____

Kdo je jeho autorem? _____

Jak se obrazy malované na uvedený materiál nazývají?

_____

3 body	
--------	--

Úkol č. 14

K výstavnosti Nového Města přispívaly promyšleně rozmístěné církevní stavby. Mezi nimi vynikal klášter, který pro slovanské benediktiny založil Karel IV.

Jak se tento klášter nazývá?

Který chrám v Praze měl nejvyšší chrámovou loď, a to i přes to, že zůstal nedostavěn?

2 body

Úkol č. 15

Za vlády Václava IV. se v Čechách v sochařství plně rozvinul styl krásných madon.

Jak se tento styl nazývá? (k) _____ (s) _____

Jak se nazývá významný představitel tohoto směru nazývaný podle svého nejslavnějšího díla? (M) _____ (K) _____
(m) _____

2 body

Úkol č. 16

Jednou z nejvýznamnějších staveb realizovaných císařem Karlem IV. byla stavba nového kamenného mostu spojujícího Staré Město pražské s Menším Městem pražským. Napiš:

původní název tohoto mostu – _____

dnešní jméno tohoto mostu – _____

jméno stavitele (architekta) tohoto mostu – _____

rok počátku stavby mostu a rok, kdy je již na základě písemných zpráv doložitelně využíván –

_____, _____

název staršího mostu, který byl tímto mostem nahrazen – _____

místo či město, kde stojí nejstarší dochovaný kamenný most u nás – _____

7 bodů

Úkol č. 17

Praha se stala v době lucemburské významným střeoevropským městem. To dokládá i nápis nad oknem jedné z významných pražských staveb.

Jak zní tento nápis?

_____

Uveď jeho český překlad.

_____

O kterou budovu se jedná? _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 18

V roce 1311 korunoval Jana Lucemburského českým králem mohučský arcibiskup.

Jak se tento arcibiskup jmenoval? _____

Stručně zdůvodni, proč ho nekorunoval arcibiskup pražský?

_____

2 body	
--------	--

Úkol č. 19

Ze seznamu jmen zakroužkuj ta, která označují syny Jana Lucemburského:

Václav, Zikmund, Jan Jindřich, Jan Zhořelecký, Jošt

2 body	
--------	--

Úkol č. 20

V raném dětství pobýval pozdější král Karel IV. na několika českých hradech. Uveď jejich jména:

(L) _____, (M) _____, (K) _____

3 body	
--------	--

Úkol č. 21

V době mládí Karla IV. se Lucemburkům podařilo postupně ovládnout řadu měst v severní Itálii.

Jak se nazývala pevnost, kterou v Itálii Karel IV. založil a jež získala Karlovo jméno?

_____

1 bod	
-------	--

Úkol č. 22

Karel IV. byl zvolen římským císařem. Napiš, jak se souhrnně nazývalo sedm mužů, kteří volili římského krále: _____

Přídavná jména z nabídky zapiš na volná místa tak, aby vznikly tituly jednotlivých osob:

Nabídka: rýnský, český, trevírský, mohučský, braniborský, kolínský, saský

arcibiskupové _____, _____ a _____

falckrabě _____

vévoda _____

markrabě _____

král _____

8 bodů	
--------	--

Úkol č. 23

Doplň název dokumentů, které vydal Karel IV.:

a) zákoník týkající se majetku krále, vztahu ke šlechtě apod. – (M) _____
(C) _____

b) listina týkající se vztahů mezi jednotlivými skupinami obyvatel Svaté říše římské – (Z) _____
(b) _____ (K) _____.

2 body	
--------	--

Úkol č. 24

Karel IV. dbal nejen o správu země, ale také o pěstování nových plodin. Pro nově založené

(v) _____ v okolí Prahy a Karlštejna nechal přivést z Rakous a z (B) _____ nové odrůdy _____.

3 body	
--------	--

Úkol č. 25

Urči, v jakém příbuzenském vztahu byli k Václavovi IV.:

a) Zikmund – byl Václavovým _____

b) Anna Svidnická – byla Václavovou _____

c) Jan Lucemburský – byl Václavovým _____

d) Žofie Bavorská – byla Václavovou _____

4 body	
--------	--

Úkol č. 26

Zakroužkuj, kolik tisíc lidí žilo v Praze za Karla IV.:

- a) asi 100 000
- b) asi 40 000
- c) asi 20 000
- d) asi 60 000

1 bod	
-------	--

Úkol č. 27

Doplň text:

Nižší stupeň sedmera svobodných umění tvořilo (t) _____, jehož součástí byla

(g) _____, (r) _____ a (d) _____.

Vyšší stupeň se nazýval (q) _____ a nabízel studium

(m) _____, (g) _____,

(a) _____ a (m) _____.

9 bodů	
--------	--

Úkol č. 28

Napiš, kolikáté výročí narození Karla IV. si v roce 2016 připomínáme: _____

1 bod	
-------	--

Celkem	
---------------	--

Rozřazovací otázka:

Napiš co nejvíce událostí v životě Lucemburků, které v letopočtu končí číslem „6“.

letopočet:

událost: